

Jaarverantwoording Toezicht en Handhaving Kinderopvang 2024

Inleiding

De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen:

- Kinderdagverblijven (KDV);
- Buitenschoolse opvang (BSO);
- Gastouderbureaus (GOB);
- Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO).

Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang (Wko) verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van B&W legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan zowel de gemeenteraad (de horizontale toezichthouder), als de Inspectie van het Onderwijs (de interbestuurlijke toezichthouder).

Verantwoording richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording en betreft het verslag van het voorgaande kalenderjaar.

Opbouw van de jaarverantwoording

De jaarverantwoording over 2024 bestaat uit twee delen. Deel A bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken. Deel B bevat benchmarkgegevens die gebruikt kunnen worden om Rijswijk te vergelijken met gemeenten van dezelfde grootte, in dezelfde GGD-regio en op landelijk niveau.

Deel A

De vragen in deel A hebben betrekking op de vier wettelijke taken van gemeenten, namelijk:

1. Het juist, actueel en volledig houden van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK);
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen;
3. Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte inspecties door de GGD (de toezichthouder);
4. Handhavend optreden.

1 Criterium Registervoering

Toelichting wettelijke taak

Het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) is het online basisregister voor de kinderopvang waarin de gegevens van alle voorzieningen (KDV, BSO, GOB en VGO) door de gemeente worden geregistreerd. Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn. Dit betekent, onder andere dat de gemeente:

- In het LRK moet opnemen en actueel houden op welke kinderdagverblijven er gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt aangeboden;
- Binnen redelijke termijn (8-10 weken) moet besluiten op door houders ingediende wijzigingsverzoeken aangaande reeds geregistreerde voorzieningen;
- Formele handhavingsbesluiten in het LRK moet publiceren nadat deze onherroepelijk zijn geworden (aanwijzing, boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang en exploitatieverbod).

NB: Wijzigingen die de houder niet heeft doorgegeven vallen buiten dit criterium.

NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om op het orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven en/of GIR-Inspecteren.

Verantwoordingsinformatie registervoering

Was de in 2024 in het LRK opgenomen informatie over het aanbod van voorschoolse educatie op de kinderdagverblijven in uw gemeente correct?

Met andere woorden. Was er in 2024 bij ieder KDV dat gesubsidieerde ve aanbod ook in het LRK "aangevinkt" dat er ve werd aangeboden?

- Ja
- Nee, niet altijd
- Anders, namelijk

Heeft de gemeente in 2024 binnen redelijke termijn beslist op alle door houders ingediende wijzigingsverzoeken en de betreffende wijzigingen ook doorgevoerd in het LRK?

- Ja
- Nee, niet altijd
- Niet van toepassing. Er zijn in 2024 geen wijzigingsverzoeken ingediend.

Heeft de gemeente alle formele handhavingsbesluiten (aanwijzing, bestuurlijke boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of exploitatieverbod) die in 2024 onherroepelijk zijn geworden zichtbaar gemaakt in het LRK?

Een handhavingsactie is onherroepelijk vanaf het moment dat de houder er geen bezwaar meer tegen kan maken of ertegen in beroep kan gaan.

- Ja
- Nee, niet helemaal
- Niet van toepassing, Er zijn in 2024 geen formele handhavingsbesluiten onherroepelijk geworden.

2 Criterium tijdig afhandelen van aanvragen voor nieuwe voorzieningen

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen in het LRK. Voor het tijdig afhandelen van aanvragen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus “geregistreerd”, “afgewezen” of “ingetrokken” hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2023 tot 1 oktober 2024 8 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 8 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

NB. Er is voor de termijn 1 oktober 2023 tot 1 oktober 2024 gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode zijn binnengekomen nog voor 31 december 2024 konden worden afgehandeld.

3 Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Iedere nieuwe KDV, BSO, GOB en VGO dient voor registratie in het LRK geïnspecteerd te worden met een onderzoek voor registratie;
- Bij ieder geregistreerd KDV, BSO en GOB dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden. In het jaar na het onderzoek na registratie vindt een vervolgonderzoek na registratie plaats. Op basis van deze twee onderzoeken stelt de GGD een risicoprofiel op voor de locatie. Vervolgens voert de GGD, op basis van het risicoprofiel, jaarlijks een risicogestuurd onderzoek uit. Het risicoprofiel wordt na elk jaarlijks onderzoek (en na eventuele nadere onderzoeken) geactualiseerd.
- Sinds 2022 bestaat de mogelijkheid om de jaarlijkse onderzoeken bij KDV, BSO en GOB deels flexibel in te richten (zie artikel 4a, lid 6 en 7 van de Beleidsregel werkwijze toezichthouder kinderopvang). Wanneer hiervoor wordt gekozen, stelt de toezichthouder in overleg met het college schriftelijk en gemotiveerd vast welke onderwerpen er tijdens het jaarlijkse onderzoek worden beoordeeld. In het overleg tussen toezichthouder en college wordt aandacht besteed aan de thema's: ontwikkeling & kwaliteit, veiligheid, gezondheid, stabiliteit en professionaliteit.
- Van de geregistreerde VGO moet vanaf 1 januari 2023 tenminste 50% jaarlijks worden geïnspecteerd. Daarnaast geldt dat, beginnend vanaf 2023, iedere geregistreerde VGO minstens 1 keer per 3 jaar moet worden geïnspecteerd.

NB: het vervolgonderzoek na registratie bij KDV, BSO en GOB wordt in GIR-inspecteren geregistreerd als een jaarlijks onderzoek.

Verantwoordingsinformatie inspecties KDV, BSO, GOB

De GGD heeft in het verslagjaar 2024 62 van de 63 geregistreerde KDV, BSO en GOB geïnspecteerd met een onderzoek na registratie of een jaarlijks onderzoek. Dat betekent dat 98,41% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

Toelichting:

Eén nieuwe BSO-locatie bleek bij de controle na registratie nog geen kinderen op te vangen waarna deze controle op dat moment is gestopt.

Zijn de geregistreerde KDV, BSO en GOB in uw gemeente in 2024 geïnspecteerd volgens de uitgangspunten van flexibel toezicht?

- ☒ Ja, allemaal
- ☐ Ja, deels
- ☐ Nee, er is in 2024 niet flexibel geïnspecteerd
- ☐ Anders, namelijk:

Heeft uw gemeente met de GGD overlegd over de te inspecteren onderwerpen/thema's in het flexibele deel van deze inspecties?

- ☒ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Anders, namelijk:

Zijn de keuzes/afspraken die hierbij zijn gemaakt schriftelijk vastgelegd?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☒ Anders, namelijk: Er wordt gebruik gemaakt van de door de GGD GHOR landelijk ontwikkelde inspectiesets voor flexibele inspecteren.

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde VGO

Op 1 januari 2024 stonden er 21 VGO geregistreerd. Hiervan is er 1 in de loop van het jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal VGO dat op de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 20.

De GGD heeft in het jaar 2024 16 VGO geïnspecteerd met een jaarlijks of incidenteel onderzoek. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 80% bedraagt.

4 Criterium Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Wanneer de houder niet voldoet aan de geldende kwaliteitseisen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaven. De gemeente ziet ook toe op de naleving van de opgelegde handhavingsbesluiten.

Het College houdt zich bij het nemen van besluiten aan haar eigen handhavingsbeleid. Alleen in bijzondere omstandigheden mag het College afzien van handhaven. We noemen dit "beredeneerd niet handhaven". Voorbeelden van bijzondere omstandigheden zijn: concreet zicht op legalisatie of specifieke situaties waarin handhaven dusdanig onevenredig zou zijn (in verhouding tot de daarmee te dienen belangen) dat in die situatie van handhaving moet worden afgezien.

De informele handhavingsinstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn:

- (schriftelijke) waarschuwing;
- Overleg en overreding.

De formele handhavinginstrumenten die het College tot haar beschikking heeft, zijn afkomstig uit de Wet kinderopvang (Wko) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit zijn:

- Aanwijzing (Wko);
- Last onder dwangsom (Awb);
- Last onder bestuursdwang (Awb);
- Exploitatieverbod (Wko);
- Intrekken toestemming tot exploitatie (Wko);
- Bestuurlijke boete (Awb).

Tevens kan de gemeente een door de GGD-toezichthouder gegeven schriftelijk bevel verlengen.

De gemeente heeft de mogelijkheid om zowel herstellend als bestraffend (met een bestuurlijke boete) te handhaven. Herstellende en bestraffende handhaving kunnen naast elkaar worden ingezet. Tekortkomingen worden doorgaans door de GGD in het toezicht geconstateerd, maar de gemeente kan ook handhaven op tekortkomingen die zij zelf constateert.

In de Wko noch de Awb wordt een termijn gegeven waarbinnen gemeenten moeten besluiten om wel of niet tot handhaving over te gaan. Maar aangezien het doel van de handhaving (het opheffen van de situatie dat een kinderopvangorganisatie niet voldoet aan de kwaliteitseisen), en het maatschappelijk belang van verantwoorde kinderopvang, ligt het voor de hand dat de gemeente zo snel mogelijk een besluit neemt.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

Maakte uw gemeente gedurende het gehele jaar 2024 bij de uitvoering van de handhavingstaak gebruik van GIR-Handhaven?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Informatie over de inzet en het resultaat van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een inspectie tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een herstelaanbod doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om tekortkomingen voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen op te lossen. GGD en gemeente maken afspraken over de gevallen waarin de GGD-toezichthouder herstelaanbod kan toepassen.

NB: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een handhavingssactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in 2024 door de GGD is ingezet. Uit de tabel is af te lezen dat 97,5% van de tekortkomingen waarop herstelaanbod is gedaan, vervolgens ook hersteld is.

Tabel 1: Resultaat van herstelaanbod op alle inspectierapporten (dus met en zonder het advies "handhaven") waarbij op 1 of meer tekortkomingen een herstelaanbod is gedaan.

Rijswijk 2024	Aantal	Percentage
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	1.793	97,45%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	7	0,38%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	40	2,17%
<i>Tekortkoming hersteld</i>	39	97,5%
<i>Tekortkoming niet hersteld</i>	1	2,5%
Totaal	1.840	100%

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies “handhaven”

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies “handhaven” geeft, oppakken.

De GGD heeft 79 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 9 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met het advies “handhaven” 11,39% bedraagt.

Naar aanleiding van de 9 inspectierapporten met het advies “handhaven” heeft de gemeente 9 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen in rapporten met het advies “handhaven”

Onderstaande tabel geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 22. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere soorten acties registreren op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Rijswijk 2024	Aantal	Percentage
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	4	18,18%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	14	63,64%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	4	18,18%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is geregistreerd	0	0%
Totaal	22	100%

Op de in totaal 22 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente:

- 4 keer een handhavingsactie ingezet;
- 14 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod;
- 4 keer niet gehandhaafd vanwege andere redenen; en
- 0 keer geen handhavingsactie vastgelegd.

De gemeente heeft op een aantal tekortkomingen beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen dan herstel na herstelaanbod en/of er is sprake van tekortkomingen waarbij geen handhavingsactie is geregistreerd.

Toelichting:

Op 1 KDV-locatie wordt (van oudsher) op 1 groep meertalige opvang geboden waarbij er goede afspraken zijn gemaakt welke kinderen in de meertalige-opvanggroep worden geplaatst. Op basis van bestaand beleid en het feit dat per 1 januari 2025 ook binnen de WKO meertalige opvang mogelijk wordt gemaakt, is op deze "overtreding" niet gehandhaafd.

Bij 1 (tijdelijke) locatie van ve-peuteropvang is niet gehandhaafd op het feit dat de buitenruimte niet aansluitend op het gebouw was., Deze locatie stond op de flexwonenlocatie (voorheen een AZC-locatie). Op deze locatie is geen verkeer toegestaan (anders dan hulpdiensten). De buitenspeelruimte was bijna aansluitend op het gebouw en te bereiken door het oversteken van 1 smal voetpad. Hierbij zijn goede afspraken gemaakt over het oversteken. Vanwege het (maatschappelijk) belang om deze vorm van opvang juist op deze locatie te hebben, de goede afspraken die zijn gemaakt over het bereiken van de buitenspeelruimte en de tijdelijkheid van deze locatie is deze situatie gedoogd.

5 Aanvullende toelichting (niet van invloed op de beoordeling van de uitvoering van de wettelijke taken)

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is:

- Het borgen en bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang.

Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan houderbijeenkomsten of werkbezoeken.

Indien gewenst, kunt u hieronder aangeven welke activiteiten er (naast de wettelijke taken) in 2024 in uw gemeente zijn uitgevoerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder nog verdere informatie verstrekken over de uitvoering van het toezicht en handhaving op de kinderopvang in uw gemeente in 2024.

Deel B

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen	2024
Rijswijk	100%
50 000 - 100 000 inwoners	96,05%
GGD-Regio	96,99%
Landelijk	96,37%

Percentage uitvoering inspecties geregistreerde KDV, BSO, GOB	2024
Rijswijk	98,41%
50 000 - 100 000 inwoners	96,77%
GGD-Regio	98,25%
Landelijk	96,66%

Steekproefpercentage uitvoering inspecties geregistreerde VGO	2024
Rijswijk	80%
50 000 - 100 000 inwoners	57,28%
GGD-Regio	81,28%
Landelijk	60,1%

Percentage tekortkomingen hersteld na herstel aanbod	2024
Rijswijk	97,5%
50 000 - 100 000 inwoners	95,7%
GGD-Regio	96,11%
Landelijk	95,06%

Percentage inspectierapporten met advies Handhaven	2024
Rijswijk	11,39%
50 000 - 100 000 inwoners	14,36%
GGD-Regio	16,98%
Landelijk	12,96%

Handhaving 2024	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is na herstel aanbod	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege andere redenen	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop geen handhavingsactie is geregistreerd
Rijswijk	18,18%	63,64%	18,18%	0%
50 000 – 100.000 inwoners	65,98%	13,09%	21,16%	4,13%
GGD-Regio	48,32%	13,23%	39,86%	11,46%
Landelijk	65,31%	12,87%	17,18%	8,57%